

Vlaams
Parlement

ingediend op **552** (2015-2016) – Nr. 1
28 oktober 2015 (2015-2016)

Voorstel van resolutie

van Sabine de Bethune, Ingeborg De Meulemeester, Herman De Croo,
Karim Van Overmeire, Johan Verstreken en Karl Vanlouwe

betreffende conflictmineralen

Het Vlaams Parlement,

- beseft dat illegale exploitatie en handel van grondstoffen één van de oorzaken is van gewapend conflict en schendingen van de mensenrechten, via financiering van gewapende groepen en veiligheidstroepen;
- streeft naar het waarborgen van vrede, ontwikkeling en stabiliteit in conflict- of risicogebieden, waarvoor het cruciaal is dat de nodige inspanningen worden geleverd om elke mogelijke samenhang tussen conflicten en schendingen van de mensenrechten enerzijds en de illegale exploitatie van mineralen en metalen anderzijds, te doorbreken;
- stelt vast dat de Europese Unie (EU) een belangrijke invoerder is van tin, wolfram, tantaal en goud (3T&G, wat betekent 'tin, tantalum and tungsten & gold') en aldus een grote impact zal hebben op de handelsstromen, alsook op het wegwerken van het vraagstuk van de 'conflictertsen';
- gelet op het belang van het traceren van verhandelde mineralen en metalen en de aard waarop deze kunnen worden verhandeld, wat vaak gebeurt op nationale, regionale, continentale, Europese en internationale schaal;
- verwijst naar het voorstel van verordening van het Europees Parlement en de Raad van 5 maart 2014 tot instelling van een Uniesysteem voor zelfcertificering van passende zorgvuldigheid in de toeleveringsketen voor verantwoordelijke importeurs van tin, tantaal en wolfram, de overeenkomstige ertsen, en goud uit conflict- en risicogebieden, dat in eerste lezing aan de plenaire vergadering van het Europees Parlement werd voorgelegd op 20 mei 2015;
- attendeert op het debat en de stemming in het Europees Parlement van 20 mei 2015, waarna het mandaat werd omschreven om interinstitutionele onderhandelingen (triloog) aan te vatten met de Europese Raad, het Europees Parlement en de Europese Commissie;
- neemt akte van de Amerikaanse wetgeving betreffende 'conflictertsen', de Dodd-Frank Wall Street Reform and Consumer Protection Act, die aanleiding was voor de resolutie van het Europees Parlement van 7 oktober 2010 over de falende bescherming van de mensenrechten en justitie in de Democratische Republiek Congo, waarin de Europese Commissie en de Europese Raad worden verzocht een wetgevingsinitiatief naar het voorbeeld van de Dodd-Frank Act te onderzoeken;
- verwijst naar de OECD (Organisation for Economic Cooperation and Development, OESO) Due Diligence Guidance for Responsible Supply Chains of Minerals from Conflict-Affected and High-Risk Areas, een multistakeholder initiatief, gesteund door de regeringen van de lidstaten van de OESO (Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling), die als doel heeft het verantwoord betrekken van mineralen uit conflict- of risicogebieden te bevorderen via richtsnoeren inzake passende zorgvuldigheid;
- gelet op de resolutie van 29 november 2010 van de VN-Veiligheidsraad, die pleit voor het betrachten van passende zorgvuldigheid in de toeleveringsketen, specifiek voor wat betreft de Democratische Republiek Congo en haar buurlanden in Centraal-Afrika;
- verwijst naar de op 25 mei 2011 bijgewerkte OECD Guidelines for Multinational Enterprises waarin wordt verwezen naar het concept van responsible sourcing, die stroken met de Guiding Principles on Business and Human Rights van de Verenigde Naties, waarin men de richtsnoeren van passende zorgvuldigheid wil

- bevorderen in de toeleveringsketen wanneer bedrijven ertsen betrekken uit een conflict- of risicogebied;
- wijst op de politieke verbintenis van de staatshoofden en regeringsleiders tijdens de Speciale Top van 15 december 2010 van de Internationale Conferentie van het gebied van de Grote Meren (International Conference on Great Lakes Regions – ICGLR) in Lusaka, betreffende het bestrijden van de illegale exploitatie van natuurlijke hulpbronnen in de regio door middel van een regionaal certificeringsmechanisme gebaseerd op de OESO-richtsnoeren inzake passende zorgvuldigheid;
 - moedigt sectorale regelingen aan die de toepassing van de OESO-richtsnoeren inzake passende zorgvuldigheid faciliteren en die blijk geven van de belangstelling van bedrijven uit de Europese Unie voor het verantwoord betrekken van ertsen;
 - gelet op:
 - 1° de reeds bestaande EU-initiatieven met betrekking tot natuurlijke hulpbronnen, financiële transparantie en het conflictgevoelig beheer van de internationale grondstoffenhandel:
 - a) verordening (EG) nr. 2368/2002 van de Raad van 20 december 2002 tot uitvoering van de Kimberleyprocecertificering voor de internationale handel in ruwe diamant;
 - b) verordening (EU) nr. 995/2010 van het Europees Parlement en de Raad van 20 oktober 2010 tot vaststelling van de verplichtingen van marktdeelnemers die hout en houtproducten op de markt brengen;
 - c) richtlijn 2013/34/EU van het Europees Parlement en van de Raad van 26 juni 2013 betreffende de jaarlijkse financiële overzichten, geconsolideerde financiële overzichten en aanverwante verslagen van bepaalde ondernemingsvormen, tot wijziging van richtlijn 2006/43/EG van het Europees Parlement en de Raad en tot intrekking van richtlijnen 78/660/EEG en 83/349/EEG van de Raad;
 - 2° richtlijn 2014/95/EU van het Europees Parlement en de Raad van 22 oktober 2014 tot wijziging van richtlijn 2013/34/EU met betrekking tot de bekendmaking van niet-financiële informatie en informatie inzake diversiteit door bepaalde grote ondernemingen en groepen, dat voorschrijft dat bepaalde grote ondernemingen en groepen dienen te rapporteren over onder andere het beleid inzake mensenrechten, bestrijding van corruptie en passende zorgvuldigheid in de toeleveringsketen;
 - beseft het belang van het Extractive Industries Transparency Initiative (EITI), dat een internationale norm vormt ter verbetering van de transparantie in de grondstoffensector;
 - gelet op het belang van de diamantsector in Vlaanderen en de inspanningen die reeds via het Kimberley Process zijn gebeurd;
 - verwijst naar de trend van maatschappelijk verantwoord ondernemen en de gevoeligheid die bedrijven reeds hebben voor de vraag van het beleid en de consument om verantwoorde ertsen en metalen te gebruiken;
 - is er zich van bewust dat betrouwbare toegang tot grondstoffen zonder marktverstoring belangrijk is voor het concurrentievermogen van de Belgische bedrijven, en zeker in de Europese Unie;
 - gelet op de kosten van het verantwoord betrekken van ertsen en metalen en het potentiële effect op het concurrentievermogen, in het bijzonder voor de kleine en middelgrote ondernemingen;

- stelt vast dat in deze problematiek niet enkel de import en export van de ertsen en metalen, maar ook de transparantie van de verkregen exploitatie- en douanerechten belangrijk is voor de ontwikkeling van conflict- of risicogebieden;
- gelet op het bestaande risico en de nefaste gevolgen voor de lokale bevolking bij het plots verplicht maken van passende zorgvuldigheid die ertoe zou kunnen leiden dat bedrijven wegtrekken uit conflict- of risicogebieden om te voldoen aan de normen van passende zorgvuldigheid;
- bevestigt nogmaals dat deze regeling gericht moet zijn op het ondersteunen van een Europese markt voor verantwoord verhandelde ertsen en metalen uit conflict- of risicogebieden en op het mede-ontwikkelen ervan, via het reguleren van de respectievelijke wereldwijde waardeketens, zonder schade toe te richten aan de sociaaleconomische ontwikkeling van de lokale bevolking en met garanties voor de exportmogelijkheden van de lokale artisanale mijnbouw;
- wijst op de belangrijke rol die ontwikkelingssamenwerking moet spelen opdat die verordening in de ontwikkelingslanden veranderingen en hervormingen op lokaal niveau met zich zou meebrengen;
- gelet op de belangrijke positie van smelterijen en raffinaderijen in de mondiale toeleveringsketens voor ertsen en metalen, aangezien zij zich doorgaans in de laatste fase bevinden waarin passende zorgvuldigheid daadwerkelijk kan worden gewaarborgd door informatie over de oorsprong van de ertsen en metalen en de bewakingsketen te verzamelen, openbaar te maken en te verifiëren, en waar het, na deze fase van transformatie en het hergebruik van scrap en gerecycleerde materialen, vaak als onhaalbaar wordt beschouwd om de oorsprong van de ertsen en metalen te achterhalen;
- beseft dat conflict- of risicogebieden zich steeds kunnen verplaatsen en dat het beperken van de geografische reikwijdte zou kunnen leiden tot het wegtrekken uit bepaalde regio's;
- gelet op:
 - 1° de resolutie van de Kamer van Volksvertegenwoordigers die op 23 juli 2015 werd goedgekeurd en die naar analogie met het aangenomen voorstel door het Europees Parlement op 20 mei 2015 voor een verplichte certificering pleit;
 - 2° het feit dat Vlaanderen een actief mensenrechtenbeleid voert zoals vastgelegd in de nota 'Mensenrechten en Vlaams internationaal beleid' waarbij bijzondere aandacht is voor vrede en vredeseconomie;
 - 3° het feit dat België naar aanleiding van de in het Europees Parlement goedgekeurde resolutie haar standpunt over conflictmineralen kenbaar moet maken in de Europese Raad en dit Belgische standpunt in overleg met de deelstaten tot stand moet komen;
- vraagt de Vlaamse Regering in het kader van de positiebepaling van België bij de Europese Raad:
 - 1° te pleiten voor:
 - a) een bindende verordening inzake passende zorgvuldigheid in de hele toeleveringsketen van tin, tantalum, wolfram, goud en de ervan afgeleide metalen, afhankelijk van de activiteiten van de ondernemingen, hun grootte en hun plaats in de toeleveringsketen;
 - b) een mogelijkheid tot verruiming van de lijst met bedoelde ertsen en dit na een grondige effectenbeoordeling en zonder dat bestaande sectorale initiatieven worden ondermijnd; daarbij dient de diamant te worden uitgesloten gezien het belang en de goede resultaten van het Kimberley Process;

- 2° ervoor te pleiten dat de verplichtingen inzake een audit door een onafhankelijke derde en inzake rapporting betreffende de passende zorgvuldigheidsplicht in de toeleveringsketen worden vastgesteld voor alle upstream-bedrijven in de Europese Unie, met name importeurs en, in het bijzonder, de affineerderijen en smelterijen, die onder deze verordening vallende mineralen en metalen betrekken overeenkomstig de OESO-richtsnoeren inzake passende zorgvuldigheid; te verdedigen dat voor de downstream-bedrijven, in het kader van onderhavige verordening en overeenkomstig de OESO-richtsnoeren, een soepele informatieplicht geldt, zo de volgende voorwaarden zijn vervuld:
- a) er moet een draagvlak worden gezocht op sectorniveau;
 - b) de definities en toepassingsgebieden moeten correct worden geformuleerd zodat echte risicomaterialen worden opgenomen en de lage-risicomaterialen worden geweerd uit het voorstel;
 - c) de reeds bestaande en effectieve controlesystemen die door de sector vrijwillig werden ingevoerd, moeten worden gerespecteerd waardoor voortrekkers in de sector geen bijkomende kosten worden opgelegd en worden erkend voor hun voortrekkersrol;
 - d) de tenuitvoerlegging moet zo centraal mogelijk worden georganiseerd met als doel de transparantie te maximaliseren en concurrentie tussen de uitvoerprocedures te voorkomen;
- alsook de downstreambedrijven aan te moedigen om alle redelijke maatregelen te nemen teneinde de herkomst te kennen van de door hen gebruikte ertsen of metalen die binnen het toepassingsgebied van deze verordening vallen, en om in dit verband publieke informatie te verstrekken over hun praktijken van passende zorgvuldigheid met het oog op het verantwoord betrekken van ertsen en metalen;
- 3° te streven naar een EU-lijst van verantwoordelijke smelterijen en affineerderijen wereldwijd en importeurs die downstreambedrijven transparantie en zekerheid bieden met betrekking tot praktijken van passende zorgvuldigheid in de toeleveringsketen;
- 4° er op toe te zien dat de brede geografische omvang gevat in de definitie van conflict- of risicogebieden van de OESO, die internationaal wordt erkend, onder geen beding wordt beperkt in het voorstel van Europese verordening;
- 5° te voorzien in een overgangperiode zodat de Europese Commissie een systeem van door derden uitgevoerde controles kan opzetten en de verantwoordelijke importeurs vertrouwd kunnen raken met hun verplichtingen krachtens de Europese verordening;
- 6° er over te waken dat de Europese verordening, via een grondige kosten-batenanalyse, de administratieve last voor de Vlaamse bedrijven, voornamelijk voor micro-ondernemingen en kmo's, beperkt, alsook de praktische implementeerbaarheid steeds in rekening brengt;
- 7° te zorgen voor ondersteuning vanuit de Europese Unie voor micro-ondernemingen en kmo's;
- 8° er over te waken dat de Europese verordening de toevoer van grondstoffen naar de Belgische, in het bijzonder de Vlaamse bedrijven, en de mogelijkheid voor producerende landen om te kunnen blijven exporteren, waarborgt;
- 9° te pleiten voor een efficiënte samenwerking van alle betrokken actoren in de onderhavige gebieden, met onder meer de lokale overheden, internationale organisaties en verschillende buitenlandse overheden in het kader van hun ontwikkelingsprogramma's en diplomatieke activiteiten;
- 10° steun te bieden aan regionale initiatieven, zoals dat van de ICGLR, die de strijd aanbindt met de illegale exploitatie van grondstoffen, en met deze initiatieven en het plaatselijke middenveld samen te werken voor een adequate begeleiding van plaatselijke producenten bij deze nieuwe regelgeving;

- 11° te streven naar maximale convergentie met reeds bestaande initiatieven en met de OESO-richtsnoeren inzake passende zorgvuldigheid;
- 12° te blijven zoeken naar initiatieven die alle staten in de wereld dezelfde regels opleggen om te komen tot een level playing field, zowel op het gebied van regels als op het gebied van de handhaving ervan;
- 13° na een grondige effectenbeoordeling en na een driejaarlijkse evaluatie, of eerder als er voldoende informatie beschikbaar is, na te gaan of bijsturing nodig is.

Sabine DE BETHUNE
Ingeborg DE MEULEMEESTER
Herman DE CROO
Karim VAN OVERMEIRE
Johan VERSTREKEN
Karl VANLOUWE